

รูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาญจนบุรี

New Era Leadership Model for School Administrators under Kanchanaburi Primary
Educational Service Area Office

ลลิตา กุลสุวรรณ เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต และ ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ

Lalida Kunsuwan, Sowwanee Sikkhabandit and Panya Theerawitthayalert

¹ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

^{2,3} คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

¹ Student of Doctor of Philosophy Program in Educational Administration, Faculty of Education, North
Bangkok University, Thailand

^{2,3} Faculty of Education, North Bangkok University, Thailand

¹Email: lalida.kun@northbkk.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-1050-9221>

²E-mail: sowwanee.si@northbkk.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-4374-4063>

³E-mail: Panya_research@hotmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-4110-4719>

Received 30/07/2023

Revised 30/07/2023

Accepted 05/08/2023

บทคัดย่อ

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารงานในองค์การบริหารสถานศึกษา จะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการดำเนินงานนั้น ปัจจัยที่สำคัญที่สุดก็คือผู้บริหารถ้าองค์การใดได้ผู้นำที่มีประสิทธิภาพก็จะสามารถสั่งการและใช้อิทธิพลต่อผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงาน ตลอดจนทำกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์การให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ดังนั้นการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาสภาพภาวะผู้นำยุคใหม่ ด้วยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน 2) ศึกษาระดับภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี 375 คน 3) สร้างรูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี โดยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ 4) ยืนยันรูปแบบ ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญ 7 คน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis: EFA) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis: CFA) ผลการวิจัย พบว่า (1) สภาพปัจจุบันภาวะผู้นำยุคใหม่ ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 4 องค์ประกอบหลัก 17 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มี 4 องค์ประกอบย่อย ภาวะผู้นำ

[687]

Citation:

ลลิตา กุลสุวรรณ เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต และ ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ. (2566). รูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาญจนบุรี. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (5), 687-716

Kunsuwan, L., Sikkhabandit, S., & Theerawitthayalert, P. (2023). New Era Leadership Model for School Administrators under Kanchanaburi Primary
Educational Service Area Office. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (5), 687-716; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.276>

เชิงวิสัยทัศน์ มี 4 องค์ประกอบย่อย ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม มี 3 องค์ประกอบย่อย และภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี มี 6 องค์ประกอบย่อย (2) ระดับภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมและรายด้านเห็นด้วยในระดับมากที่สุด (3) รูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 84 ตัวชี้วัด ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบบูรณาการ มี 40 ตัวชี้วัด 7 คุณลักษณะ ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี มี 21 ตัวชี้วัด 4 คุณลักษณะ ภาวะผู้นำกลยุทธ์ทางการสื่อสาร มี 11 ตัวชี้วัด 3 คุณลักษณะ ภาวะผู้นำด้านกระบวนการ มี 9 ตัวชี้วัด 3 คุณลักษณะ และภาวะผู้นำด้านการวิจัย มี 3 ตัวชี้วัด (4) ผลการวิเคราะห์ห่อองค์ประกอบเชิงยืนยัน มีค่า Chi-Square = 97.94 , df = 99 , p-value = .51110 , RMSEA = 0.000 ค่า Chi-Square สัมพัทธ์ (Chi-Square/df) มีค่า = 97.94/99=0.989 , RMR = 0.018 , GFI = 0.97 , AGFI = 0.95 ซึ่งค่าสถิติที่ได้เป็นการยืนยันว่าข้อมูลเชิงประจักษ์สอดคล้องกับรูปแบบเชิงทฤษฎีเป็นการรับรองว่ารูปแบบมีความถูกต้อง มีความเหมาะสม และเป็นไปได้

คำสำคัญ: รูปแบบ; ภาวะผู้นำยุคใหม่

Abstract

School administrators are an important element of administration in school administration organizations to succeed or fail in that performance. The most important factor is the management. If an organization has an effective leader, it will be able to direct and influence subordinates to perform tasks, as well as to complete various activities in the organization. This research aimed to develop a new leadership model for school administrators under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office, using mixed method research by doing 4 steps: 1) Studying the state of modern leadership by interviewing five experts. 2) Studying a level of New Leadership for Administrators under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office by surveying the opinions of 375 school administrators, teachers, and educational personnel, in the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office, using questionnaires. 3) Create a new leadership model for the school administrators by exploratory factor analysis. 4) Confirmatory factor analysis and focus group by interviewing 7 experts. The statistical devices were mean, standard deviation, median, exploratory factor analysis, and confirmatory factor analysis. The results revealed that: (1) The actual state of new leadership consists of 4 main components: transformational leadership, visionary leadership, innovation leadership, and technology leadership. (2) Levels for the new

[688]

Citation:

ลลิตา กุลสุวรรณ เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต และ ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ. (2566). รูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (5), 687-716

Kunsuwan, L., Sikkhabandit, S., & Theerawithayalert, P. (2023). New Era Leadership Model for School Administrators under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (5), 687-716; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.276>

leadership model for school administrators under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office were at the highest level in every aspect. And (3) A new leadership model for the school administrators under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office consists of 5 components: integrated leadership, technology leadership, communication strategy leadership, process leadership, and research leadership. 4) The confirmatory factors analysis indicated that the theoretical model was consent with empirical data with Chi-Square = 97.94, df = 99, p-value = .51110, RMSEA = 0.000, Chi-Square/df = 97.94/99=0.989, RMR = 0.018, GFI = 0.97, AGFI = 0.95 which was constructed by the researcher was structural validation with the empirical data.

Keywords: Model; New Leadership

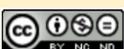
บทนำ

สภาพสังคมปัจจุบันต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม ตลอดจนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เมื่อมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นการปรับตัวเอง เปลี่ยนวิธีการคิด การเตรียมตัวเองให้พร้อม ไม่ว่าเราจะต้องเผชิญกับสถานการณ์ใด เราจะสามารถรับมือได้ และพร้อมที่จะเรียนรู้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป (Kay. 2010; ทิศนา แชมมณี. 2555; วิจารย์ พานิช. 2555) ดังนั้น ความจำเป็นที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ด้านภาวะผู้นำ จากภาวะผู้นำตามแนวคิดเดิมที่เคยมีประสิทธิผลในอดีต มาสู่แนวคิดภาวะผู้นำใหม่ ซึ่งมุ่งเน้นผู้นำที่สามารถจัดการและแก้ไขปัญหาที่สลับซับซ้อน ด้วยการรวบรวมความร่วมมือการจัดการเวลาที่มีประสิทธิภาพและการใช้นวัตกรรมในการแก้ไขปัญหา ความท้าทายทั้งหลายเหล่านี้ต้องการภาวะผู้นำที่ครอบคลุมที่หลอมรวมทฤษฎีภาวะผู้นำ คุณลักษณะ และรูปแบบวิธีการที่มีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลา ภาวะผู้นำการปรับเปลี่ยน (Adaptive leadership) เป็นพฤติกรรมของบุคคลที่สามารถสร้างให้เกิดความเชื่อมั่น มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีการวางแผน มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และเข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อให้สมาชิกในองค์กรมุ่งไปในทิศทางเดียวกัน และให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด และเป็นตัวผลักดันให้การบริหารงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งในยุคที่มีการแข่งขัน และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว (Glover; et al. 2002; Hogan. 2008; Yukl. 2012)

อย่างไรก็ตาม องค์กรที่สามารถยืนหยัดอยู่ได้ จะต้องมีความรู้ความสามารถในการนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ และจะต้องเป็นผู้ริเริ่มให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์กร โดยเฉพาะในสถาบันการศึกษา ซึ่งต้องการผู้นำที่เข้มแข็ง มีวิสัยทัศน์ สามารถสร้างแรงบันดาลใจและแรงจูงใจบุคลากรได้ดี ผู้นำต้องปรับตัวให้ทันต่อสภาวะแวดล้อม ต้องสามารถปรับองค์กรให้สอดคล้องกับภาวะการเปลี่ยนแปลงไปสู่บริบทใหม่ได้ เพื่อความอยู่รอดและการ

[689]

Citation:

ลลิตา กุลสุวรรณ เสาวนีย์ ลิกขบัณฑิต และ ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ. (2566). รูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (5), 687-716

Kunswan, L., Sikkhabandit, S., & Theerawitthayalert, P. (2023). New Era Leadership Model for School Administrators under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (5), 687-716; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.276>

เจริญเติบโตในอนาคต ผู้นำรุ่นใหม่ ต้องสามารถปรับตัวและเรียนรู้ความเปลี่ยนแปลง อย่างเต็มใจและเปิดรับประสบการณ์ใหม่ ๆ มีทักษะในการสังเกตอย่างชาญฉลาด มีความกล้าและเตรียมพร้อมในการเผชิญปัญหาใหม่ ๆ ที่ท้าทายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งจะนำไปสู่ภาวะผู้นำที่ประสบความสำเร็จได้ (Thomas. 2008) องค์การจะประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายนั้น ตัวชี้วัดที่จะเป็นเครื่องตัดสินว่าบริหารองค์การประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด ก็คือ ประสิทธิภาพขององค์การ (Organizational effectiveness) แต่การที่จะทำให้ประสิทธิภาพเกิดขึ้นได้อาจต้องอาศัยกระบวนการที่ชัดเจน ซึ่งต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย และการที่จะสามารถทำให้บุคลากรในองค์การมีการทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งฮอยและ มิสเกล (Hoy; & Miskel. 2013) ได้อธิบายประสิทธิภาพของสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถใช้ภาวะผู้นำเป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษาทำให้ครูและนักเรียนเกิดความพึงพอใจเป็นผลทำให้การดำเนินการของสถานศึกษามีประสิทธิภาพสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารงานในองค์การบริหารสถานศึกษา จะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการดำเนินงานนั้น ปัจจัยที่สำคัญที่สุดก็คือผู้บริหารถ้าองค์การใดได้ผู้นำที่มีประสิทธิภาพก็จะสามารถสั่งการและใช้อิทธิพลต่อผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงาน ตลอดจนทำกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์การให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้นำ (Leader) และ “ภาวะผู้นำ (Leadership)” จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ควรมีการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำตลอดจนศึกษาปัจจัยหรือองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำ เพื่อใช้สำหรับการดำเนินชีวิต ทั้งในระดับปัจเจกบุคคล และในระดับผู้นำ เพื่อให้ผู้นำมีคุณลักษณะอันสอดคล้องกับโลกยุคใหม่หรือยุคโลกาภิวัตน์ในศตวรรษที่ 21 นี้ ผู้นำเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อกลุ่มและสามารถนำกลุ่มปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. 2550) ผู้นำที่ดีคนอื่นอยากเดินตาม บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งหรือได้รับการยกย่องขึ้นเป็นหัวหน้าและเป็นผู้ตัดสินใจ เนื่องจากเป็นผู้มีความสามารถในการปกครองบังคับบัญชา และจะพาผู้ใต้บังคับบัญชา หรือหมู่ชนไปในทางดีหรือทางชั่วก็ได้ (กิติ ตยัคคานนท์. 2543) มีบทบาทหน้าที่อิทธิพลเหนือบุคคลอื่น ๆ ในกลุ่มสามารถโน้มน้าวจิตใจหรือชักนำให้บุคคลในกลุ่มร่วมกิจกรรมให้สำเร็จตามเป้าหมายได้ สามารถอาศัยความสัมพันธ์ใช้ความสัมพันธ์เรียกผู้อื่นให้มาทำงานแทน เขาจำเป็นต้องใช้ความประพฤติกและนิสัยของเขามากระทบต่อการกระทำและความคิดของผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย (วิโรจน์ สารรัตน์. 2557) ประสานช่วยให้คนทั้งหลายรวมกันโดยที่ว่าจะเป็นการอยู่ร่วมกันก็ตามหรือทำการร่วมกันก็ตาม ให้พากันไปด้วยดีสู่จุดหมายที่ตั้งใจให้ องค์การประสบความสำเร็จก้าวหน้าและบรรลุผลสำเร็จ โดยเป็นผู้ที่มีบทบาทแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เป็นผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้นำคือบุคคลซึ่งก่อให้เกิดความมั่นคงและช่วยเหลือบุคคลต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม มีศิลปะการใช้ความสามารถที่จะนำบุคคลแต่ละคนไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยบุคคลเหล่านั้นมีความเชื่อมั่น เต็มใจ เคารพนับถือและให้ความร่วมมือด้วยความจริงใจ ซึ่งผู้บริหารระดับต่าง ๆ ที่เป็นผู้นำนั้นจะต้องเก่งงาน เก่งคน เก่งคิด และเก่งในการดำเนินชีวิตจากประสบการณ์ที่ผ่านมา ผู้นำบริหารระดับต่าง ๆ จะต้องครองตน ครองคน และครองงานได้ ถึงจะปกครองดูแลทีมงานได้ จึงพอสรุปได้ว่า ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่มีอิทธิพล (Influence) มีอำนาจ (Power) เป็นผู้ผลักดัน (Mobilizer) ผู้สร้างพลังร่วม (Synergizer) ผู้สร้างแรงจูงใจ กระตุ้น (Motivator) ผู้ก่อให้เกิดพลัง (Energizer) นำพาสมาชิกให้ปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่วางไว้

การจัดการศึกษาของจังหวัดกาญจนบุรี (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี. 2564ข) ได้ดำเนินการภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) นโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย และจังหวัดกาญจนบุรี โดยมีหน่วยงานที่จัดการศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรี สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี. 2564ก) ด้านคุณภาพการศึกษา (Quality) ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป ปีการศึกษา 2562 พบว่า มีเพียงรายวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป เป็นไปตามตัวชี้วัดตามเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 แต่คะแนนเฉลี่ยรวมผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 วิชาภาษาไทย อังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 รวมถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 วิชาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 เช่นกัน และด้านประสิทธิภาพทางการศึกษา (Efficiency) จำนวนสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับประถมศึกษา (สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) ปีการศึกษา 2563 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 173 แห่ง เมื่อเทียบกับสถานศึกษาระดับประถมศึกษา (สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) ปีการศึกษา 2563 จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 412 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 41.99 มีปัญหาโรงเรียนในสถานศึกษา (สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) ออกกลางคัน ปีการศึกษา 2562 จังหวัดกาญจนบุรี ร้อยละ 0.05 ด้วยสาเหตุมีบุคลากรรอบคร้วมากที่สุด ฐานะยากจนเป็นสาเหตุรองลงมา หาเลี้ยงครอบครัว พอพพตามผู้ปกครอง และสมรส ตามลำดับ

จากสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ทำให้ผู้นำยุคใหม่โดยเฉพาะผู้นำที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับตัวด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เหมาะสมและทันต่อเศรษฐกิจยุคใหม่บนฐานวิถีชีวิตใหม่ ไม่ว่าจะเป็นอย่างใดก็ตามการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างพลวัต การบริหารที่มีความยืดหยุ่นกว่ายุคเก่า ความสามารถในการยอมรับความเสี่ยงและโอกาสในระดับที่สูงกว่า การได้รับ การสนับสนุนโอกาสการเจริญเติบโตทางด้านความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับเอกชนที่มีมากขึ้น การมีทักษะที่หลากหลายในการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ มากกว่ามุ่งเพียงทักษะความชำนาญเฉพาะด้าน สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้นำสถานศึกษายุคใหม่ต่างต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้ทันต่อเศรษฐกิจยุคใหม่บนฐานวิถีชีวิตใหม่ New Normal ต่อไป (National Electronics and Computer Technology Center. 2016)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะการศึกษารูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เพื่อที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ย่อยดังนี้

1. ศึกษาสภาพภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี
2. ศึกษาระดับภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี
3. สร้างรูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี
4. ยืนยันรูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี

ทบทวนวรรณกรรม

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership)

แบสส์ และ อโวลิโอ (Bass; & Avolio. 1994: 34) กล่าวถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงว่าสามารถเห็นได้จากผู้นำที่มีลักษณะดังนี้คือ มีการกระตุ้นให้เกิดความตื่นตัวในระหว่างผู้ร่วมงานและผู้ตามให้มองงานของพวกเขาในแง่มุมมองใหม่ ๆ ทำให้เกิดการตระหนักรู้ในเรื่องภารกิจ (Mission) และวิสัยทัศน์ (Vision) ของทีมและขององค์กร มีการพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานและผู้ตามไปสู่ระดับความสามารถที่สูงขึ้น มีศรัทธาภาพมากขึ้น ชักนำให้ผู้ร่วมงานและผู้ตามมองให้ไกลเกินกว่าความสนใจของพวกเขาเอง ไปสู่สิ่งที่จะทำให้กลุ่มได้ประโยชน์ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะชักนำผู้อื่นให้ทำมากกว่าที่พวกเขาตั้งใจตั้งแต่ต้น และบ่อยครั้งมากกว่าที่พวกเขาคิดว่ามันจะเป็นไปได้ ผู้นำจะมีการทำหายความคาดหวังและมักจะนำไปสู่การบรรลุถึงผลงานที่สูงขึ้น

จิตวันพัทธ์ วีระชัย (2562) ให้ความหมายของภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง หมายถึง ผู้นำที่สนับสนุนผู้ตามในเรื่องเป้าหมายและกลยุทธ์สำหรับการบรรลุเป้าหมายนั้น รวมถึงกระตุ้นเตือนผู้ตามให้เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ส่วนภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน หมายถึง ผู้นำที่พร้อมจะให้รางวัลแก่ผู้ตาม หากผลการดำเนินงานของผู้ตามเป็นไปตามเป้าหมาย ในทางตรงข้าม ผู้นำก็พร้อมจะลงโทษผู้ตาม หากผลการดำเนินงานของผู้ตามไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

ธิดา เมฆะหัตต์ (2562: 65) สรุปไว้ในงานวิจัยว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership) หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารใช้กระบวนการที่มีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานโดยเป็นพลังในการผลักดันการเปลี่ยนแปลงจากสภาพเดิมที่เป็นอยู่ ทำให้เกิดการตระหนักรู้คุณค่า วิสัยทัศน์ มีความรู้สึกชื่นชม ภาคภูมิใจ และให้ความเคารพนับถือแก่ผู้บริหาร มีการกระตุ้นและจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล มีการแก้ปัญหาเป็นระบบและมุ่งพัฒนาบุคลากรไปสู่ความสามารถที่สูงขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่มีความชัดเจนที่จะเปลี่ยนแปลงหรือเปลี่ยนรูปแบบมุมมองของผู้ตาม เป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและสมมุติฐานสมาชิกในองค์กร สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคคลจำนวนมาก และสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้ตามให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ (Visionary Leadership)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ก็ได้กำหนดสมรรถนะด้านภาวะผู้นำ (leadership competencies) ซึ่งถือเป็นสมรรถนะสำคัญเฉพาะที่ช่วยให้บุคคลนำผู้อื่นไปในทิศทางเดียวกับวัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์ และภารกิจหลักนั้น โดยได้อธิบายภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ (Visionary leadership) ว่าเป็นความสามารถของผู้นำในการสร้างและสื่อสารภารกิจหลักขององค์กรที่มาจากแรงบันดาลใจ วิสัยทัศน์ระบบค่านิยมได้

เนตรพัฒนา ยาวีราช. (2558: 132) กล่าวว่า ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีสำนึกของความเร่งด่วนในการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เป็นผู้สร้างวัฒนธรรมองค์กร ทำตนเองให้สอดคล้องกับทุกคนในองค์กร มีการนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสมดุลงัน

โรบิน Robbin (2003) ได้ให้ความหมายภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการสร้างและสื่อสารวิสัยทัศน์ในอนาคตขององค์กร โดยชี้ให้เห็นว่าองค์กรจะเจริญเติบโตและมีสภาพที่ดีขึ้นจากปัจจุบันอย่างน่าเชื่อถือ น่าสนใจ และมีความเป็นไปได้จริง วิสัยทัศน์เช่นนี้หากได้รับการเลือกและปฏิบัติอย่างเหมาะสมจะเป็นพลังขับเคลื่อนต่อการสร้างอนาคตขององค์กรซึ่งในกระบวนการนี้ ทักษะ พรสวรรค์ และทรัพยากรจะถูกนำมาใช้ไปอย่างเต็มที่เพื่อทำให้วิสัยทัศน์ปรากฏเป็นจริง

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่รู้จักและเข้าใจสภาพการณ์ขององค์กรเป็นอย่างดี สามารถสร้างและกำหนดเป้าหมายในอนาคต และสามารถสื่อสารภารกิจหลักขององค์กรและขับเคลื่อนองค์กรผ่านสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ผ่านปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม (Innovation Leadership)

สมิธ (Smith; 2004) ได้อธิบายเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม (Innovative Leadership) ว่าต้องเป็นผู้นำนวัตกรรมใหม่ สิ่งใหม่ ๆ หรือ การกระทำบางสิ่งบางอย่างที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโลกของการทำงาน มีความเป็นผู้นำในการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่เป็นสิ่งจำเป็นในการแข่งขันทางการตลาด มีความสามารถในการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่สำหรับตลาด และสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานใหม่ๆ เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ช่วยส่งเสริมให้บุคลากรเพิ่มระดับความเชี่ยวชาญ และความมุ่งมั่นเพื่อผลประโยชน์ขององค์กร รวมถึงความสามารถในการรักษาความทันสมัยของผลิตภัณฑ์และตลาดที่ครอบครองอยู่ เพื่อให้องค์กรสามารถดำรงอยู่อย่างยั่งยืนในระดับแถวหน้า

ฮอร์ทและบัคเนอร์ (Horth; & Buchner. 2014) อธิบายว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเป็น3 ผู้นำที่มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความคิดสร้างสรรค์ไปสู่ภารกิจความเป็นผู้นำ5 ซึ่งหมายถึงความสามารถในการคิดวิธีการใหม่ๆที่นำไปสู่การเป็นผู้นำ เช่น การนำความคิดใหม่ๆ หรือวิธีการทำงานใหม่ๆ ที่สามารถ

แก้ปัญหา และทำให้เกิดความคล่องตัวและรวดเร็วในการปฏิบัติงานยิ่งขึ้น รวมถึงมีความสามารถในการเป็นผู้นำในการสร้างนวัตกรรมมากกว่าการจัดการนวัตกรรมโดยการสร้างบรรยากาศในองค์กรให้บุคลากรเกิดความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ในการแก้ปัญหา และพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ๆ ส่งเสริมความสามารถในการคิดแตกต่างกันและการทำงานในรูปแบบใหม่ที่เผชิญกับความท้าทาย ภายใต้ทรัพยากรที่จำกัด ที่ทำให้องค์กรสามารถอยู่รอดและเป็นผู้นำในการแข่งขัน

ซีนา และเอียน (Sena; & Erena. 2012) อธิบายว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม หมายถึง ผู้นำที่สามารถแนะนำ สิ่งใหม่ ๆ เช่น ความคิด วิธีการ เทคนิค กระบวนการ ผลิตภัณฑ์ บริการ หรือการค้นพบวิธีการในการแก้ปัญหาใหม่ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในสังคมปัจจุบันและอนาคต นอกจากนี้ผู้นำนวัตกรรมต้องมีความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำ มีทักษะ ค่านิยม และความสามารถในการรับรู้อันตรายเกี่ยวกับปัญหาทั่ว ๆ ไปในปัจจุบันและคาดว่าจะส่งผลกระทบต่อองค์กรในอนาคต ต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความมุ่งมั่นที่จะให้ประชาชนมีเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมความเป็นอยู่ที่ดี รวมถึงมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและโลก เพื่อการสร้างสังคมให้เกิดความสมดุล

ฐิตินันท์ นันทะศรี (2563: 13) ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้ง นวัตกรรมการจัดการ นวัตกรรมการทำงาน และนวัตกรรมการนำ โดยจงใจให้ผู้บริหาร การศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา นำความรู้ ทักษะ กระบวนการหรือวิธีการต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการบริหาร และการจัดการศึกษา โดยมีพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม ด้านการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม ด้านการแสดงบทบาทและหน้าที่เชิงนวัตกรรม และด้านการมีบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม

กมลทิพย์ อินแก้วเครือ (2564: 989) ให้ความหมายของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม (Innovative Leadership) หมายถึง เป็นการสังเคราะห์รูปแบบภาวะผู้นำต่าง ๆ อย่างหลากหลายในการที่จะมีอิทธิพลต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในการทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้คิดเพื่อจะผลิตผลงานและการให้บริการอย่างสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะการคิดที่แตกต่างอย่างสร้างสรรค์เพื่อให้ได้สิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กร รวมทั้งนำแนวคิดเก่ามาต่อยอด เพื่อหาแนวทางใหม่ หรือสร้างสิ่งใหม่ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม (Innovative Leadership) หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถพิเศษในการคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ทั้งวิธีการ การกระทำที่นำไปสู่การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีความสามารถในการแก้ปัญหาที่สลับซับซ้อนภายใต้ภาวะการณ์ที่ไม่แน่นอน เพื่อสร้างองค์กรที่มีสมรรถนะสูงเหนือกว่าองค์กรอื่น ๆ ประกอบด้วย ด้านความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม ด้านความกล้าเสี่ยงต่อนวัตกรรม และด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม

ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี (Technology Leadership)

สุกัญญา แซ่ม้อย (2562: 120) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีนั้นหมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ และการจัดการใน

.....
สถานศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์และเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เทคโนโลยีมาบูรณาการใช้ในการจัดการศึกษาและการทำงานภายในสถานศึกษาได้อย่าง สอดคล้องกับสภาพบริบทและความต้องการของผู้เรียน ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนมีความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยี และใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีความรอบรู้และรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยี โดยคำนึงถึงหลักจริยธรรมในการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม

กมลทิพย์ อินแก้วเครือ (2564: 988) ให้ความหมายของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี (Technology Leadership) คือ ผู้บริหารที่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ และการจัดการในสถานศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์และเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องนำเทคโนโลยีมาบูรณาการใช้ในการจัดการศึกษาและการทำงานภายในสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนมีความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยี ใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรอบรู้ และรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยี โดยคำนึงถึงหลักจริยธรรมในการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม

จิราพัชร ไผ่วุฒิพันธ์; ปพนสรณ์ โพธิพิทักษ์ และทีปพิพัฒน์ สันตะวัน (2565: 239-240) ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสำหรับผู้บริหารโรงเรียนเป็นสิ่งที่มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงโดยในยุคสมัยนี้ได้มีความพยายามที่จะศึกษา ผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง ซึ่งคนที่จะเป็นผู้นำได้หรือต้องการจะเป็นผู้นำจะต้องเป็นคนที่มีมุมมองการณ์ไกล มีวิสัยทัศน์ สามารถแปลงวิสัยทัศน์ให้เป็นความจริงและนำไปสู่การปฏิบัติได้ รวมทั้งสื่อสารให้ผู้ตามทราบโดยผู้ตามมีความยินดีที่จะปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมการนำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อกลุ่มบุคคลเพื่อให้เกิดการนำไปสู่ความสำเร็จโดยใช้เทคโนโลยีเข้าในงานร่วมกันซึ่งมีทั้งภาวะผู้นำแบบความสามารถพิเศษ ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน และภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี ประกอบกับมีด้านเพื่อแสดงให้เห็นถึงกรอบแนวคิดหรือองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีทั้งสิ้น 6 ด้าน อันเป็นสิ่งเป็นตัววัดพฤติกรรมของผู้นำได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี (Technology Leadership) หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่สามารถกำหนดทิศทางและเข้าใจถึงการนำเทคโนโลยีไปบูรณาการ เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานขององค์กร ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถลดช่องว่างทางเทคโนโลยีได้ นำเทคโนโลยีมาบูรณาการใช้ในการจัดการศึกษาและการทำงานภายในสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนมีความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยี ใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรอบรู้ และรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยี โดยคำนึงถึงหลักจริยธรรมในการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ประกอบด้วย ด้านความรู้ทางเทคโนโลยี ด้านการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร ด้านการสนับสนุน การจัดการ และการดำเนินการ ด้านการใช้เทคโนโลยีในการวัดผลและการประเมินผล และด้านการมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคใหม่ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี จากนั้นได้นำ หลักการ แนวคิดต่าง ๆ มาบูรณาการ และกำหนดเป็นกรอบแนวคิด รายละเอียดดังนี้

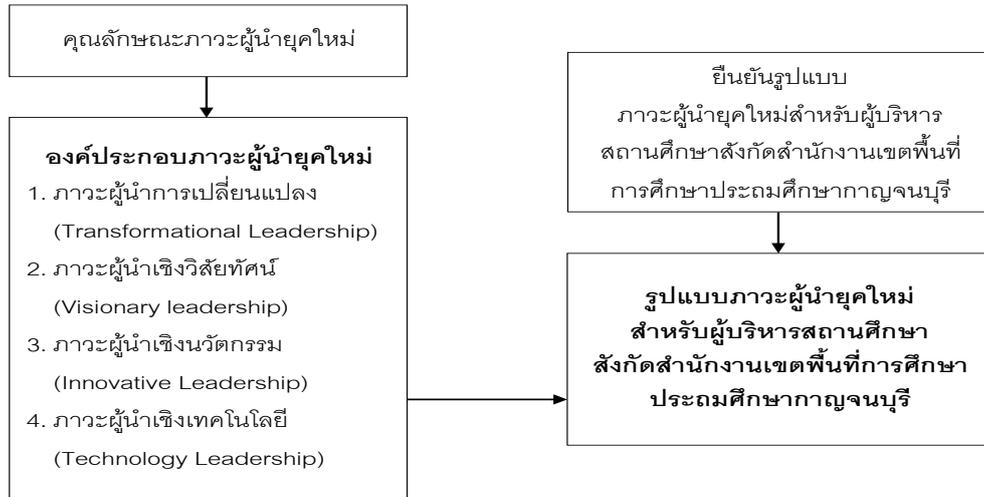
1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำยุคใหม่ ตามทัศนะของ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562: 118-135), พัชรินทร์ วงสารี (2564: 1079), อริยญา เถลิงศรี (2563), กุลจิรา รักษนคร (2563), ธนเดช ทิพยอภิชากุล (2564), นิตยา หอยมุข (2563: 89), พัชรี พลอยเทศ (2560: 40-43), กมลทิพย์ อินแก้วเครือ (2564: 985) ประกอบด้วย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ (Visionary leadership)) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม (Innovation leadership) และภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี (Technology leadership)

2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยศึกษาภายใต้กรอบแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ แบสส์; และ อโวลิโอ (Bass; & Avolio. 1994) ประกอบด้วยคุณลักษณะ 4 ประการ คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการคำนึงถึงความเป็นเอกัตบุคคล

3. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ตามทัศนะของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553: 17-19), เจมส์ (James. 2010), พิเชษฐ ภูเฉลิมตระกูล (2561: 305), พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต (2552: 195-196), นิภฎชลา ลั่นเหลือ (2554: 12), บรอน (Braun. 1991) ประกอบด้วย ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี

4. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ตามทัศนะของ ไดเออร์ และคณะ (Dyer; et al. 2011), ซาง (Zhang. 2012), วลอค (Vlok. 2012), เกรียงศักดิ์ และคณะ (Kriengsak; et al. 2008), ไอลินและลินด์เกรน (Ailin; & Lindgren. 2008), พิสิฐธวัฒน์ กลิ่นไธสงค์ (2559: 243-246), เดชา ลุนาวงค์ (2564: 213), ธัญชนก แสนจันทร์ (2564: 82), ณิชฐ ธาระสีบ (2560: 43), สหพันธ์ วารี (2560: 123)

5. ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ตามทัศนะสมาคมเทคโนโลยีการศึกษานานาชาติ (ISTE. 2009 อ้างใน Center for the Advanced Study of Technology Leadership in Education (CASTLE: 2021), ธนกฤตพรหมนันท์ (2559), กนกวรรณ โพธิ์ทอง; และคณะ (2559), จักรกฤษณ์ สิริริน (2561), ศิริภัสสร สีใหม่ (2564) จัดกลุ่มองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีที่มีแนวคิดสอดคล้องกันได้ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) มีความรู้ทางเทคโนโลยี 2) มีการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน 3) มีการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร 4) มีการสนับสนุนการจัดการ และการดำเนินการ 5) มีการใช้เทคโนโลยีในการวัดผลและการประเมินผล 6) มีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี ผู้วิจัยได้นำหลักการ แนวคิด ๆ มาบูรณาการ และเสนอเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

แผนภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี

วิจัยเชิงคุณภาพ: การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้เพื่อนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ที่มาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มเป้าหมาย: ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Method) ที่มีคุณสมบัติดังนี้ 1. ผู้บริหารระดับนโยบายของหน่วยงานทางการศึกษา 2. ผู้บริหารระดับนโยบายสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 3. ผู้บริหารการศึกษาระดับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ส่วนกลาง) 4. ผู้บริหารการศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 5. ผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์สถาบันอุดมศึกษา

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ เรื่อง ภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ (1) ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และการบริหารสถานศึกษา มากำหนดเป็นประเด็นการศึกษา (2) กำหนดประเด็นหลักที่จะสัมภาษณ์ตามประเด็นหรือกรอบแนวคิด โดยระบุรายการสัมภาษณ์ในแต่ละประเด็น (3) จัดทำแบบสัมภาษณ์และรายการข้อคำถามในแต่ละประเด็นเสนอประธานและกรรมการที่

.....
ปริญญาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหาและภาษาที่ใช้ (4) จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล: ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง ดำเนินการดังนี้ (1) ผู้วิจัยติดต่อประสานงานขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์และจัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ โครงร่างวิทยานิพนธ์ให้ผู้เชี่ยวชาญก่อนการสัมภาษณ์ล่วงหน้า เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องวิจัย (2) นัดหมายวันเวลา สถานที่ ที่จะดำเนินการสัมภาษณ์ (3) เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการสัมภาษณ์ เช่น แบบบันทึกการสัมภาษณ์ เครื่องบันทึกเสียง เป็นต้น (4) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลา สถานที่ที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนกำหนด โดยขออนุญาตทำการบันทึกเสียง จดบันทึกประเด็นสำคัญระหว่างการสัมภาษณ์ และถ่ายภาพการสัมภาษณ์

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล: นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปสาระสำคัญ ผ่านการตีความเพื่อความหมายของข้อมูลไปสู่ข้อสรุปภายใต้หมวดหมู่ที่กำหนดไว้ในกรอบคิดส่วนข้อมูลที่ไม่ได้อยู่ภายใต้หมวดหมู่ที่กำหนดในทางทฤษฎี จัดกลุ่มความหมายแยกออกเป็นประเด็น (Content Analysis) โดยจัดกลุ่มข้อมูลที่มีลักษณะร่วมหรือที่มีความหมายเหมือนกันไว้ด้วยกัน จากนั้นให้ความหมายหรือจำแนกชื่อแก่กลุ่มข้อมูลนั้น ๆ (Theme) และนำกลุ่มคำข้อความหรือประโยคที่ได้มาตีความ หรือให้ความหมายจนเกิดความสมบูรณ์ จึงนำข้อมูลมารวบรวมประมวลผลและนำข้อค้นพบที่ได้มาวิเคราะห์ร่วมกับผลที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาระดับภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี

วิจัยเชิงปริมาณ: การดำเนินการในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง: ประชากรที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1, 2, 3, 4 จำนวน 5,970 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 375 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) และสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก ดังตาราง 8

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: (1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) เรื่อง รูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (2) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

.....
ดังนี้ (2.1) หากคุณภาพด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พิจารณาความสอดคล้อง ความครอบคลุมของข้อความถามกับความมุ่งหมายของการวิจัย นิยามศัพท์ ความเหมาะสมทางภาษา (2.2) นำแบบสอบถามจากข้อ 1 เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่า IOC ได้ค่า IOC = 0.80-1.00 (2.3) นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลอง (Try-out) กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (α - Coefficient) ของคอนบรอก (2.4) นำแบบสอบถามจากข้อ 4 มาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร α -Coefficient ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่า $\alpha = 0.93$

การเก็บรวบรวมข้อมูล: ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนำแบบสอบถามที่ได้ไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล: สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างรูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี

สร้างรูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี จากข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์องค์ประกอบที่สำคัญ (Factor Analysis) โดยใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis-EFA)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง: ประชากรที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1, 2, 3, 4 จำนวน 5,970 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 375 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) และสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: นำตัวชี้วัดขององค์ประกอบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี ในขั้นตอนที่ 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล: ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนำแบบสอบถามที่ได้ไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล: (1) ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis-EFA) เพื่อจัดกลุ่มตัวชี้วัดให้ถูกต้อง โดยยืนยันจากค่าสถิติ งานวิจัยนี้ใช้สถิติที่เรียกว่า Principal Component Factor Analysis เพื่อลดจำนวนตัวแปรของตัวแปรย่อย ซึ่งจะใช้เป็นตัวแปร

.....
วัตถุประสงค์ใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี งานวิจัยนี้ได้ใช้การหมุนแกนในลักษณะของ Varimax Rotation โดยเกณฑ์ในการกำหนดองค์ประกอบ มีค่า Communality หรือค่าความแปรปรวนขององค์ประกอบ ซึ่งมีค่าความแปรปรวนที่แสดงให้เห็นว่าแต่ละด้านวัดองค์ประกอบนั้น ร่วมกับตัวแปรอื่นในระดับใด ซึ่งค่า Eigen Values จะมีค่าไม่ต่ำกว่า 1 จะถือเป็นองค์ประกอบที่แท้จริง ซึ่งเป็นการทดสอบความเหมาะสมของความสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่างตัวแปรเชิงปริมาณจำนวนมากที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และตัดตัวแปรที่มีค่า MSA (Measure of Sampling Adequacy) ต่ำออกและวิธี Principal Component Analysis (PCA) เพื่อคัดเฉพาะตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการสร้างตัวชี้วัดของภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี โดยตัวแปรในแต่ละปัจจัยจะต้องมีความสัมพันธ์กับตัวแปรในปัจจัยนั้น มากกว่าตัวแปรปัจจัยอื่น (2) จัดกลุ่มองค์ประกอบ (Data Summarization) และตัวชี้วัดของภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี และตั้งชื่อองค์ประกอบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล: สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis: EFA)

ขั้นตอนที่ 4 การยืนยันรูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี

กลุ่มเป้าหมาย: ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Method) ที่มีคุณสมบัติดังนี้ 1. ผู้บริหารการศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1, 2, 3 และ 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 2. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1, 2, 3 และ 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 3.ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1, 2, 3 และ 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการตรวจสอบและยืนยันในเชิงปริมาณโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis - CFA) และตรวจสอบและยืนยันในเชิงคุณภาพใช้การสนทนากลุ่ม (Focus group Discussion) กับผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ในการยืนยันรูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง: ประชากรที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1, 2, 3, 4 จำนวน 5,969 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 375 คน

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) และสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล: ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกข้อมูลที่มีความสมบูรณ์นำมาวิเคราะห์โดยการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบที่กำหนดกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (assessment of model fit) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การตรวจสอบความตรงของตัวชี้วัดขององค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) พิจารณาจากค่าสถิติไค-สแควร์ (chi-square) ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (chi-square/df) ค่าดัชนี GFI (goodness of fit index), ค่าดัชนี AGFI (adjust goodness of fit index), ค่าดัชนี RMR (root mean squared residual), ค่า standardized RMR และค่า RMSEA

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล: สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย 1) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี 2) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ 3) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และ 4) ด้านการคำนึงถึงความเป็นเอกลักษณ์ขององค์ประกอบหลักที่ 2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย คือ 1) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ 2) ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ 3) ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และ 4) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี องค์ประกอบหลักที่ 3 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย คือ 1) ด้านความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม 2) ด้านความกล้าเสี่ยงต่อนวัตกรรม และ 3) ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม องค์ประกอบหลักที่ 4 ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย คือ 1) ด้านความรู้ทางเทคโนโลยี 2) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน 3) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร 4) ด้านการสนับสนุน การจัดการ และการดำเนินการ 5) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการวัดผลและการประเมินผล และ 6) ด้านการมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี

2. ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำยุคใหม่	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.55	.534	มากที่สุด
ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	4.52	.550	มากที่สุด
ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	4.51	.540	มากที่สุด
ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี	4.53	.528	มากที่สุด
รวม	4.53	.515	มากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่า ภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ =4.53, S.D.=.515) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ =4.55, S.D.=.534) ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ =4.53, S.D.=.528) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ =4.52, S.D.=.550) และภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ =4.51, S.D.=.540) ตามลำดับ

3. ผลการสร้างรูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี สามารถสกัดองค์ประกอบได้เป็น 5 องค์ประกอบหลัก ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 76.312 สำหรับผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ ได้ค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบมาตรฐาน (factor standardized coefficient) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจขององค์ประกอบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เมื่อทำการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น พบว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวชี้วัดทั้ง 93 ตัว ไม่เป็นเมทริกซ์เอกลักษณะ นั่นคือ ตัวชี้วัดทั้ง 93 ตัวมีความสัมพันธ์กันเพียงพอที่จะสามารถนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้ (Bartlett's Test of Sphericity Approx. Chi-Square = 504444.497, df = 4465, Sig. = .000) เมื่อพิจารณารายตัวชี้วัด พบว่า ค่าความเพียงพอของการเลือกตัวอย่างโดยรวม (MSA) มีค่าเท่ากับ .957 แสดงว่าตัวชี้วัดทุกตัวที่นำมาศึกษา มีความสัมพันธ์อันเพียงพอที่จะสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์

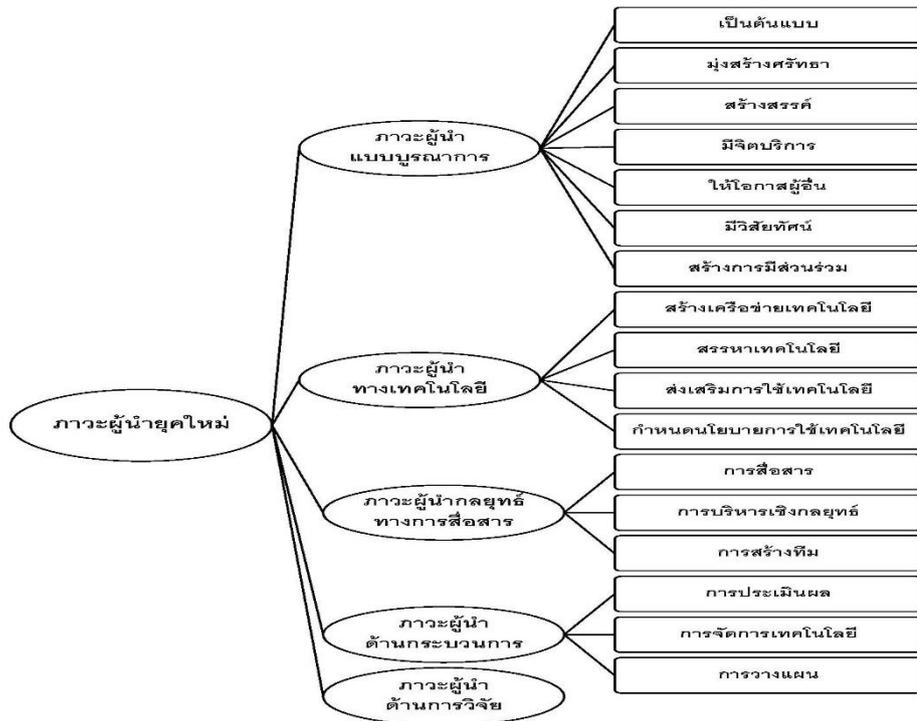
ผู้วิจัยกำหนดองค์ประกอบเชิงสำรวจขององค์ประกอบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี ต้องมีข้อคำถามที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากกว่า .20 และมีองค์ประกอบมากกว่า 3 ตัวชี้วัดขึ้นไป จึงสามารถได้องค์ประกอบใหม่ 5 องค์ประกอบ 84 ตัวชี้วัด ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 มีตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากกว่า .20 จำนวน 40 ตัวชี้วัด โดยมีค่า

.....

น้ำหนักรองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .509 ถึง .770 เรียกว่า ภาวะผู้นำแบบบูรณาการ ประกอบด้วย 7 คุณลักษณะ ได้แก่ เป็นต้นแบบ มุ่งสร้างศรัทธา สร้างสรรค์ มีจิตบริการ ให้โอกาสผู้อื่น มีวิสัยทัศน์ และสร้างการมีส่วนร่วม องค์ประกอบที่ 2 มีตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักรองค์ประกอบมากกว่า .20 จำนวน 21 ตัวชี้วัด โดยมีค่าน้ำหนักรองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .563 ถึง .760 เรียกว่า ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี ประกอบด้วย 4 คุณลักษณะ ได้แก่ สร้างเครือข่ายเทคโนโลยี สรรหาเทคโนโลยี ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี และกำหนดนโยบายการใช้เทคโนโลยี องค์ประกอบที่ 3 มีตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักรองค์ประกอบมากกว่า .20 จำนวน 11 ตัวชี้วัด โดยมีค่าน้ำหนักรองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .502 ถึง .608 เรียกว่า ภาวะผู้นำกลยุทธ์ทางการสื่อสาร ประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ ได้แก่ การสื่อสาร การบริหารเชิงกลยุทธ์ และการสร้างทีม องค์ประกอบที่ 4 มีตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักรองค์ประกอบมากกว่า .20 จำนวน 9 ตัวชี้วัด โดยมีค่าน้ำหนักรองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .571 ถึง .651 เรียกว่า ภาวะผู้นำด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ การประเมินผล การจัดการเทคโนโลยี และการวางแผน องค์ประกอบที่ 5 มีตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักรองค์ประกอบมากกว่า .20 จำนวน 3 ตัวชี้วัด โดยมีค่าน้ำหนักรองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .525 ถึง .589 เรียกว่า ภาวะผู้นำด้านการวิจัย ดังตาราง 2 และภาพประกอบ 2

ตาราง 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลองค์ประกอบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี

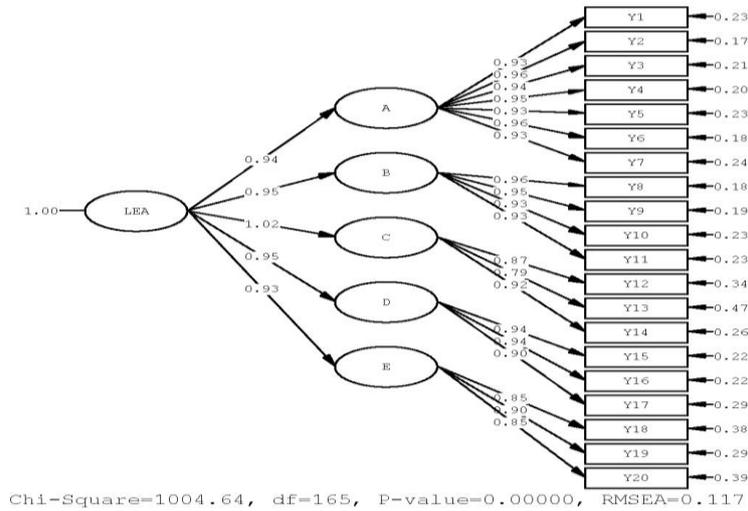
แบบสอบถาม	จำนวนข้อ คำถาม (ตัวชี้วัด)	KMO	Bartlett's Test Sphericity		
			Approx. Chi-square	df	Sig.
ภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี	93	.957	50444.497	4465	.000

แผนภาพประกอบ 2 รูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาภาคกาญจนบุรี

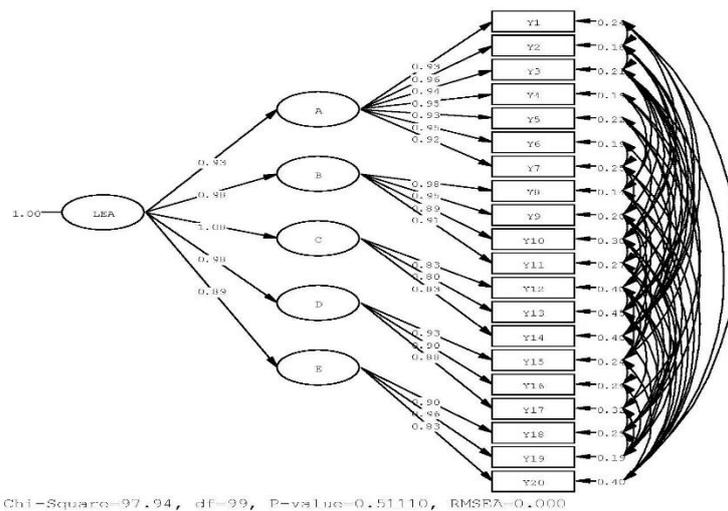
4. ผลการยืนยันรูปแบบรูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
การศึกษาประถมศึกษาภาคกาญจนบุรี

ผลการตรวจสอบรูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาภาคกาญจนบุรี โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis - CFA)
ดังภาพประกอบ 3 และภาพประกอบ 4

แผนภาพประกอบ 3 รูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาญจนบุรี ก่อนการพัฒนา

จากภาพประกอบ 3 พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี ข้อมูลยังไม่สอดคล้องเหมาะสม เนื่องจากค่า Chi-Square = 1004.64 , df = 165 , P-value = 0.00000 , RMSEA = 0.117 ค่า Chi-Square สัมพัทธ์ (Chi-Square/df) มีค่า = 1004.64/165=6.085 , RMR = 0.042 , GFI = 0.79 , AGFI = 0.73 ซึ่งการวิเคราะห์โปรแกรมในครั้งแรกผลการวิเคราะห์ยังเป็นรูปแบบที่ข้อมูลเชิงประจักษ์ยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงทฤษฎี ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการปรับรูปแบบดังภาพที่ 4

แผนภาพประกอบ 4 รูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาญจนบุรี หลังการพัฒนา

จากภาพประกอบ 4 ผู้วิจัยได้ทำการปรับการวิเคราะห์ตามโปรแกรมแนะนำทำให้รูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี มีค่า Chi-Square = 97.94 , df = 99 , P-value = 0.51110 , RMSEA = 0.000 ค่า Chi-Square สัมพัทธ์ (Chi-Square/df) มีค่า = $97.94/99=0.989$, RMR = 0.018 , GFI = 0.97 , AGFI = 0.95 ซึ่งค่าสถิติที่ได้เป็นการยืนยันว่าข้อมูลเชิงประจักษ์สอดคล้องกับรูปแบบเชิงทฤษฎีเป็นการรับรองว่ารูปแบบมีความถูกต้อง มีความเหมาะสม และเป็นไปได้

ผลการยืนยันรูปแบบรูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี โดยการประชุมสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน มีมติเห็นด้วยกับรูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี มีองค์ประกอบภาวะผู้นำ 5 แบบ ที่ประกอบไปด้วย 17 คุณลักษณะ โดยองค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำแบบบูรณาการ ประกอบด้วย 7 คุณลักษณะ ได้แก่ 1) เป็นต้นแบบ 2) มุ่งสร้างศรัทธา 3) สร้างสรรค์ 4) มีจิตบริการ 5) ให้โอกาสผู้อื่น 6) มีวิสัยทัศน์ และ 7) สร้างการมีส่วนร่วม องค์ประกอบที่ 2 ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี ประกอบด้วย 4 คุณลักษณะ ได้แก่ สร้างเครือข่ายเทคโนโลยี สรรหาเทคโนโลยี ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี และกำหนดนโยบายการใช้เทคโนโลยี องค์ประกอบที่ 3 ภาวะผู้นำกลยุทธ์ทางการสื่อสาร ประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ ได้แก่ การสื่อสาร การบริหารเชิงกลยุทธ์ และการสร้างทีม องค์ประกอบที่ 4 ภาวะผู้นำด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ การประเมินผล การจัดการเทคโนโลยี และการวางแผน และองค์ประกอบที่ 5 ภาวะผู้นำด้านการวิจัย มี 3 ตัวชี้วัด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย 1) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี 2) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ 3) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และ 4) ด้านการคำนึงถึงความเป็นเอกัตบุคคล องค์ประกอบหลักที่ 2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย คือ 1) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ 2) ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ 3) ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และ 4) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี องค์ประกอบหลักที่ 3 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย คือ 1) ด้านความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม 2) ด้านความกล้าเสี่ยงต่อนวัตกรรม และ 3) ด้านการทำงานเป็นทีมและ

มีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม องค์ประกอบหลักที่ 4 ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย คือ 1) ด้านความรู้ทางเทคโนโลยี 2) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน 3) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร 4) ด้านการสนับสนุน การจัดการ และการดำเนินการ 5) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการวัดผลและการประเมินผล และ 6) ด้านการมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงกะพรณ ตะกลมทอง (2553) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำผู้บริหารระดับกลางสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับ จิตติพร หงส์โต (2560) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน และสอดคล้องกับ อรสา มาสิงห์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา

2. ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี

2.1 ภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบไปด้วย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ และภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติพร หงส์โต (2560) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน สอดคล้องกับ ชिरยุตน์ วงศ์ยุทธรัตน์ (2561) ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำสำหรับศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค ตะวันตก สอดคล้องกับ วรปรัชญ์ หลวงโย (2564) ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับ สกล คามบุศย์ (2559) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

2.2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สำหรับผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วย ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการคำนึงถึงความเป็นเอกัตบุคคล ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี องค์ประกอบโดยรวมสอดคล้องกับ สัมมา รณินธ์ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารมหาวิทยาลัย สอดคล้องกับ จิรายุ ศรีสง่าชัย (2561) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 และสอดคล้องกับ รุ่งอรุณ หงษ์เวียงจันทร์ (2560) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันตก ผลการวิจัย

[707]

Citation:

ลลิตา กุลสุวรรณ เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต และ ปัญญา ธีระวิทเลิศ. (2566). รูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (5), 687-716

Kunsuwan, L., Sikkhabandit, S., & Theerawitthayalert, P. (2023). New Era Leadership Model for School Administrators under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (5), 687-716; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.276>

2.3 ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ สำหรับผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วย ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ และด้านการสร้างวิสัยทัศน์ซึ่งมีองค์ประกอบสอดคล้องกับแนวคิดของ บรอน (Braun. 1991) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ (formulating) 2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ (articulating) และ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (implementing) สอดคล้องกับ ฐิตินันท์ นันทะศรี (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสอดคล้องกับ พิสิฐธวัฒน์ กลิ่นไธสงค์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.4 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม สำหรับผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วย ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม ด้านความกล้าเสี่ยงต่อนวัตกรรม และด้านความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม ด้านองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม มีหลายองค์ประกอบมีความสอดคล้องกับข้อค้นพบของ พิสิฐธวัฒน์ กลิ่นไธสงค์ (2559) ศึกษาเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สอดคล้องกับ ฐิตินันท์ นันทะศรี (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสอดคล้องกับ ญฐินิ สุรกาญจน์กุล (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อพฤติกรรมสร้างนวัตกรรมในการทำงานของบุคลากรกรมศุลกากร

2.5 ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี สำหรับผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วย ด้านการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ด้านการสนับสนุน การจัดการ และการดำเนินการ ด้านการมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร ด้านความรู้ทางเทคโนโลยี และด้านการใช้เทคโนโลยีในการวัดผลและการประเมินผล ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิตินันท์ หงส์โต (2560) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน สอดคล้องกับ ชาวาลี สุกุลเอี่ยมไพบูลย์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมเพื่อนำไปสู่ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21: การใช้วิธีการเทียบเคียงสมรรถนะ

3. ผลการสร้างรูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี สามารถสกัดองค์ประกอบได้เป็น 5 องค์ประกอบหลัก ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 76.312 สำหรับผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ ได้ค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบมาตรฐาน (factor standardized coefficient) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป เมื่อทำการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น

พบว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวชี้วัดทั้ง 93 ตัว ไม่เป็น เมทริกซ์เอกลักษณะ นั่นคือ ตัวชี้วัดทั้ง 93 ตัวมีความสัมพันธ์กันเพียงพอที่จะสามารถนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้ (Bartlett's Test of Sphericity Approx. Chi-Square = 504444.497, df = 4465, Sig. = .000) เมื่อพิจารณารายตัวชี้วัด พบว่า ค่าความเพียงพอของการเลือกตัวอย่างโดยรวม (MSA) มีค่าเท่ากับ .957 แสดงว่าตัวชี้วัดทุกตัวที่นำมาศึกษามีความสัมพันธ์อันเพียงพอที่จะสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ เมื่อพิจารณาจำนวนองค์ประกอบจากค่า Eigen values ที่มีค่ามากกว่า 1.00 ตามกฎของ Kaiser นำมาสร้างองค์ประกอบใหม่ 5 องค์ประกอบ 84 ตัวชี้วัด โดยองค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำแบบบูรณาการ มี 40 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย 7 คุณลักษณะ ได้แก่ 1) เป็นต้นแบบ 2) มุ่งสร้างศรัทธา 3) สร้างสรรค์ 4) มีจิตบริการ 5) ให้โอกาสผู้อื่น 6) มีวิสัยทัศน์ และ 7) สร้างการมีส่วนร่วม องค์ประกอบที่ 2 ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี มี 21 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย 4 คุณลักษณะ ได้แก่ สร้างเครือข่ายเทคโนโลยี สรรหาเทคโนโลยี ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี และกำหนดนโยบายการใช้เทคโนโลยี องค์ประกอบที่ 3 ภาวะผู้นำกลยุทธ์ทางการสื่อสาร มี 11 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ ได้แก่ การสื่อสาร การบริหารเชิงกลยุทธ์ และการสร้างทีม องค์ประกอบที่ 4 ภาวะผู้นำด้านกระบวนการ มี 9 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ การประเมินผล การจัดการเทคโนโลยี และการวางแผน และองค์ประกอบที่ 5 ภาวะผู้นำด้านการวิจัย มี 3 ตัวชี้วัด สอดคล้องกับ ชิริยุตน์ วงศ์ยุทธรัตน์ (2561) ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำสำหรับศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันตก สอดคล้องกับ วรปรัชญ์ หลวงโย (2564) ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับ สุวีรัตน์ โตเขียว (2560) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับ กนกวรรณ โพธิ์ทอง, วินัย คำสุวรรณ, มณฑป ไชยชิต และสุดารัตน์ สารสว่าง (2559) ศึกษาเรื่อง ผลของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนและบรรยากาศโรงเรียน โดยมีการรู้เทคโนโลยีและการบูรณาการเทคโนโลยีในการสอนของครูเป็นสื่อกลางต่อประสิทธิผลครูในโรงเรียน ตีศรีตำบล ระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับ วุฒิพงศ์ รงค์ ปรานี (2564: 97-98) ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

4. ผลการยืนยันรูปแบบรูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี มีค่า Chi-Square = 97.94 , df = 99 , P-value = 0.51110 , RMSEA = 0.000 ค่า Chi-Square สัมพัทธ์ (Chi-Square/df) มีค่า = 97.94/99=0.989 , RMR = 0.018 , GFI = 0.97 , AGFI = 0.95 ซึ่งค่าสถิติที่ได้เป็นการยืนยันว่าข้อมูลเชิงประจักษ์สอดคล้องกับรูปแบบเชิงทฤษฎี เป็นการรับรองว่ารูปแบบมีความถูกต้อง มีความเหมาะสม และเป็นไปได้ ซึ่งรูปแบบรูปแบบภาวะผู้นำยุคใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี นี้สอดคล้องกับ ธนภุต พรหมนันท (2559) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

[709]

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สอดคล้องกับงานวิจัยของวุฒิพงศ์ รงค์
ปราณี (2564: 97-98) ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำแบบบูรณาการ มีคุณลักษณะเป็นแบบอย่างที่ดี สร้างวิสัยทัศน์ที่พัฒนาสู่อนาคตและการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น เน้นการมีส่วนร่วมในการกำหนด ทิศทางและเป้าหมายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา กำหนดขอบเขต บทบาท หน้าที่ และ ความรับผิดชอบ กระจายอำนาจแต่ละระดับอย่างชัดเจนและเหมาะสมตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ส่งเสริมการ พัฒนาศักยภาพพัฒนาตนเองและทีมงานอยู่เสมอ

2. ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี เป็นพลเมืองดิจิทัล ใช้เทคโนโลยีในการ บริหารจัดการภายในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างเครือข่ายด้านเทคโนโลยี เพื่อรองรับกับการ เปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ใช้เทคโนโลยีในการเก็บ รวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การวัดและประเมินผล เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษา กำหนด นโยบาย ระเบียบข้อบังคับ และบทลงโทษ ตามกฎหมายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยหน่วยงานต้นสังกัด เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรส่งเสริมผู้บริหารเข้ารับการพัฒนาด้านตนเอง โดยการเข้าร่วม ประชุม สัมมนา อบรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางวิชาการ

3. ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำกลยุทธ์ทางการสื่อสาร มีกระบวนการคิดอย่างมี วิจัยญาณ กำหนดกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ร่วมกับผู้ร่วมงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สื่อสาร โน้มน้าว จูงใจ การสร้างทีม ให้สมาชิกทำงานได้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์แก่สถานศึกษา รวมถึงเป็นการพัฒนาภาวะผู้นำด้วย

4. ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำด้านกระบวนการ บริหารจัดการด้านเทคโนโลยี สารสนเทศในสถานศึกษา และเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการทำงาน พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี บูรณาการเทคโนโลยีกับการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมและ สนับสนุนให้ผู้เรียนมีทักษะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร

5. ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำด้านการวิจัย โดยส่งเสริมให้ผู้บริหารเป็นหัวหน้า โครงการวิจัยและมีทีมวิจัยที่มาจากหลายสาขา เป็นนักนวัตกรรมเพื่อพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา คิดอย่างเป็น ระบบ เลือกใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อการตัดสินใจ เชื่อมั่นในความถูกต้องของข้อมูลสารสนเทศ และการที่ ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการทำการวิจัย จะทำให้เป็นผู้ที่มีความรอบครอบ คิดอย่างเป็นระบบ ทำงานอย่างมีแบบ แผนขั้นตอน และมีความทันสมัย

6. สถาบันพัฒนาผู้บริหารต่าง ๆ ควรใช้รูปแบบที่ได้รับการยืนยันจากงานวิจัยนี้เป็นแนวทางกำหนดโปรแกรมการฝึกอบรมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบวัดประเมินภาวะผู้นำยุคใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบตนเองและพัฒนาการบริหารจัดการการศึกษาต่อไป

2. ควรนำองค์ประกอบใหม่ 5 องค์ประกอบ 84 ตัวชี้วัด ไปทดลองใช้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และติดตามผลการใช้รูปแบบ

เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ โพธิ์ทอง; วินัย คำสุวรรณ; มณฑป ไชยชิต และสุดารัตน์ สารสว่าง (2559, กันยายน-ธันวาคม). ผลของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนและบรรยากาศโรงเรียน โดยมีการรู้เทคโนโลยีและการบูรณาการเทคโนโลยีในการสอนของครูเป็นสื่อกลางต่อประสิทธิผลครูในโรงเรียนศิรีตำบล ระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*. 10(3). 255-269.

กมลทิพย์ อินแก้วเครือ. (2564). ทักษะและภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. *การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14*. 985-991.

กิติ ตยัคคานนท์. (2543). *เทคนิคการสร้างภาวะผู้นำ*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บัตเตอร์ ฟลาย.

กุลจิรา รักชนคร. (2563). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *Journal of Modern Learning Development*. 5(3), 328-344.

จักรกฤษณ์ สิริริน. (2561). *IQ ใช้วัดระดับเขาวนปัญญามานานกว่าร้อยปี นี้ยุค 4.0 ต้องวัดกันที่ 'DQ' แล้ว*. Retrieved from: <https://www.salika.co/2018/09/17/40-era-iq-dq/>.

จิราพัชร ไม้วุฒิพันธ์; ปพนสรณ์ โพธิพิทักษ์ และทีปพิพัฒน์ สันตะวัน. (2565). การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์. *วารสารรัชต์ภาคย์*. 16(44), 236-250.

จิรายุ ศรีสง่าชัย. (2561). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารจัดการการศึกษา. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- .....
- ขวาลี สกุกเอี่ยมไพบูลย์. (2558). กลยุทธ์การบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมเพื่อนำไปสู่ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21: การใช้วิธีการเทียบเคียงสมรรถนะ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชิตวันพัทธ์ วีระสัย (2562). อิทธิพลของภาวะผู้นำต่อผลการดำเนินงานด้านบริการผ่านนวัตกรรมการจัดการ. วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร. 16(1), 1-26.
- ชิรยุตน์ วงศ์ยุทธรัตน์. (2561). องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำสำหรับศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออก. วารสารบัณฑิตศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. 11(2), 14-25.
- ฐิตินันท์ นันทะศรี. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและพัฒนากการศึกษา. สกลนคร: บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ฐิติพร หงส์โต. (2560). รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเพื่อการพัฒนาการศึกษา. กาญจนบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ณัฐินี สุรกาญจน์กุล. (2563). ผลกระทบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อพฤติกรรมสร้างนวัตกรรมในการทำงานของบุคลากรกรมศุลกากร. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ณัฐ ธาระสีบ. (2560). ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำนวัตกรรม ประสิทธิภาพของผู้นำและความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร. ปริญญาบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เดชา ลุนาวงค์, วาโร เฟิงสวัสดิ์ และวันเพ็ญ นันทะศรี. (2564). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารวิชาการธรรมทรศน์. 2(4). 213-220.
- ทิตินา แคมมณี. (2555). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนกฤต พรหมนนก. (2559). รูปแบบภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- .....
- ชนเดช ทิพยอภิษยากุล. (2564). *บทบาทการเป็นผู้นำสำหรับโลกยุคใหม่*. Retrieved on January 4, 2022, from: <https://www.challengeto.com/16595764/บทบาทการเป็นผู้นำสำหรับโลกยุคใหม่>.
- ธัญชนก แสนจันทร์. (2564). การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม*. 11(1). 82-91.
- ธิดา เมฆะทัต. (2562). *กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 9*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์เทิร์นกรุงเทพ.
- นิกัญชลา ลั่นเหลือ. (2554). *โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิตยา หอยมุข. (2563). กลยุทธ์การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 7(1), 83-79.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2558). *การพัฒนาองค์การและการเปลี่ยนแปลง (ORGANIZATION DEVELOPMENT AND CHANGE)*. กรุงเทพฯ: ทริปปี้ล กรุ๊ป.
- พงกะพรรณ ตะกลมทอง. (2553). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำผู้บริหารระดับกลางสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. อุตรธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- พัชรินทร์ วงสารี. (2564). คุณลักษณะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา. *การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. 2(14), 1079.
- พัชรี พลอยเทศ. (2560). *การพัฒนาแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ปทุมธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. (2552). *องค์การและการบริหารจัดการ*. นนทบุรี: ธิงค์ ปียอนด์ บุ๊คส์.
- พิเชษฐ์ ภูเฉลิมตระกูล. (2561). ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของเทศบาลตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี. *วารสารสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*. 4(ฉบับพิเศษ), 300-310.

- พิสิฐธวัฒน์ กลิ่นไธสงค์. (2559). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ขอนแก่น:
- รุ่งอรุณ หงษ์เวียงจันทร์. (2560). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันตก. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารเพื่อการพัฒนาการศึกษา. กาญจนบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- วรปรัชญ์ หลวงโย. (2564). องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*. 21(1), 182-195.
- วิจารณ์ พาณิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2557). *ภาวะผู้นำ: ทฤษฎีและนวัตกรรมการร่วมสมัยปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- วุฒิพงศ์ รงค์ปราณี. (2564). องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน*. 27(4), 91-102.
- ศิริภัสสร สีใหม่. (2564). ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี*. 13(2), 516-526.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. (2550). *การจัดการและพฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ: ซีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- สกล คามบุศย์. (2559). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ร้อยเอ็ด: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- สท้าน วารัง. (2560). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*. 11 (1), 120-129.
- สัมมา รณินธ์. (2554). การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารมหาวิทยาลัย. *วารสารวิจัยและพัฒนา*. 3 (1), 59-67.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือการบริหารจัดการคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี. (2564ก). *ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี (ปีการศึกษา 2563 ภาคเรียนที่ 2)*. กาญจนบุรี: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี. (2564ข). *แผนปฏิบัติการราชการระยะ 3 ปี (พ.ศ.2563-2565) ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี (ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ.2564)*. กาญจนบุรี: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2562). *การบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุรรัตน์ โตเขียว. (2560). รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21. ดุษฎีนิพนธ์
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, นครสวรรค์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราช
ภัฏนครสวรรค์.
- อรสา มาสิงห์. (2560). การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำ
ทางการบริหารการศึกษา. นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- อริญญา เกลิงศรี. (2563). ผู้นำยุคใหม่ นำองค์กรด้วยหัวใจอย่างไรในสภาวะวิกฤต (*Empathetic Leader*).
Retrieved on January 3, 2022, from
<https://www.seasiacenter.com/th/insights/empathetic-leader/>
- Ailin, M., & Lindgren, P. (2008). Innovation Leadership in Danish SMEs. In Management of
Innovation and Technology, ICMIT 2008. 4th IEEE International Conference on 21-24
September 2008, 98-103.
- Bass, B.M., & Avolio, B.J. (1994). *Transformational Leadership Development*. Palo Alto,
California: Consulting Psychologists.
- Braun, J.B. (1991). *An analysis of principal leadership vision and its relationship to school
climate*. Dissertation abstract international. 52(4), 1139-A.
- Center for the Advanced Study of Technology Leadership in Education. (2021). *Principals
Technology Leadership Assessment*. Retrieved October 30, 2021, from
<http://dangerouslyirrelevant.org/wpcontent/uploads/2017/04/PTLA-Packet.pdf>
- Dyer, J. H., Gregersen, H. B., & Christensen, C.M. (2011). *The Innovator's DNA: Mastering the
Five Skills of Disruptive Innovators*. Boston: The Harvard Business Review Press.
- Glover, J., Rainwater, K., Jones, Gordon, F.H. (2002). Adaptive leadership (Part Two), Four
principles for being adaptive. *Organization Development Journal*. 20(4), 18-38.
- Hogan, T.J. (2008). The adaptive leadership maturity model. *Organization Development
Journal*. 26(1), 55-61.
- Horth, D., & Buchner, D. (2014). *Innovation Leadership: How to Use Innovation to Lead
Effectively, Work Collaboratively and Drive Results*. Center for Creative Leadership, 18.
Retrieved December 25, 2022, from [https://imamhamzatcoed.edu.ng/library/
ebooks/resources/Innovation_Leadership_by_david_horth.pdf](https://imamhamzatcoed.edu.ng/library/ebooks/resources/Innovation_Leadership_by_david_horth.pdf)

- .....
- Hoy, W. K., & Miskel, C.G. (2013). *Education Administration: Theory, Research and Practice*. 9th ed. New York: McGraw Hill.
- James, B. (2010). *21st Century skills: Rethinking how students learn*. New York, The Free Press.
- Kay, K. (2010). *21st Century Skills: Why the Matter, What They are, and How We Get There*. In Bellanca, J. & Brandt, R. (Eds.), *21st Century Skills: Rethinking How Students Learn*. Bloomington, In Solution Tree Press. Martin.2010
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.
- Kriengsak, P., Stewart, R. A. and Mohamed, S. (2008). The Role of Climate for Innovation in Enhancing Business Performance. The Case of Design Firms. *Engineering Construction and Architectural Management*. 15(5), 407-422.
- National Electronics and Computer Technology Center. (2016). *New economy indicators*. Retrieved January 9, 2017, from <https://www.nectec.or.th/por/differ.html>
- Robbins, S.P. (2003). *Organizational behavior: Concepts controversies and application*. 10th ed. New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Sena, A. & Erena, E. (2012). Innovative Leadership for the Twenty-First Century. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 41(2012), 1 – 14
- Smith, T. (2004). *Innovative leadership In Encyclopedia of Leadership*. Thousand Oaks. CA: Sage Pub.
- Thomas, R.J. (2008). *Crucibles of leadership: How to learn from experience to become a great leader*. Boston: Harvard Business Press.
- Vlok, A. (2012). A Leadership Competency Profile for Innovation Leaders in a Science-Based Research and Innovation Organization in South Africa. *Procedia—Social and Behavioural Sciences*. 41, 209-226.
- Yukl, G.A. (2012). Effective Leadership Behavior: What we know and what questions need more attention. *The Academy of Management Perspectives*. 26(4), 66–85.
- Zhang, Y. (2012). *Blend Daoism, The Chinese cultural philosophy, with Western leadership theories to enhance innovative capabilities of Chinese enterprises*. Retrieved April 11, 2022, from <http://search.proquest.com/pqdtglobal>